

УДК 677.075.4:746.3

ХУДОЖНЬО – ТЕХНОЛОГІЧНЕ ПРОЕКТУВАННЯ ТРИКОТАЖНИХ ВИРОБІВ З УРАХУВАННЯМ ОСОБЛИВОСТЕЙ УКРАЇНСЬКОГО ТРАДИЦІЙНОГО ОДЯГУ

Студ. І.С. Минтус, гр. МГТмт-15
Наук. керівники доц. Т.А. Дзикович., ст. викл. Т.О. Махіня
Київський національний університет технологій та дизайну

Традиційне народне мистецтво було складовою частиною життя українців. Українська вишивка широко використовувалась в народному костюмі та для предметів домашнього вжитку. В Україні налічувалось близько 100 видів і технічних способів вишивання (гладь, хрестик, низь, мереження, бігунець, плетіння, тощо). Кольори української вишивки загалом відомі в обмеженій кількості й гармонійних сполуках. Найпоширеніші та найбільше шановані давніми українцями кольори – чорна і червона барва, червоногаряча і жовта. Рідко вживаються срібна, золота і сіра нитки. Взагалі багатство барв збільшується з півночі на південь де долучають зелену й синю барву.

На кафедрі технології трикотажного виробництва розроблено народний костюм з урахуванням особливостей українського традиційного одягу Полтавського регіону. Для оформлення сучасного костюму у народному стилі та переносу і трансформації народної вишивки у трикотажні вироби було вивчено особливості гама кольорів, орнаментів, розташування вишивки на виробах обраного регіону.

Для вишивок у середній смузі України (південь Чернігівщини, Полтавщина, Харківщина, Київщина, північні регіони Дніпропетровщини та Херсонщини) червоний колір зустрічається поряд з синім, рідше - з чорним. Червоний колір свідчив про життєдайну енергію сонця, кохання, радість землі. Чорний - родючість ґрунту, що забезпечує урожай і достаток. Колористична гамма вишивки полтавських костюмів та сорочок збагачувалась за рахунок використання сірих, синіх, блакитних, зелених, коричневих ниток. Відповідно, дослідники вважають, що синій символізує холод і воду. Щодо зеленого кольору, то він символізує ріст і розвиток, прагнення життя. Коричневий у вишивці ототожнюється із засіяною ріллею, а сірий – з рівновагою та здійсненням бажань. Особливістю полтавської вишивки є поєднання рослинного та геометричного орнаментів. Характерними мотивами вишивки сорочок були "гілка" та "ламане дерево". Типово полтавський композиційний прийом у вигляді вертикально розташованої ламаної гілки збагачується такими геометризованими рослинними мотивами, як "дубове листя", "калина", "рожі", "ягідки" тощо. Керсетку прикрашали орнаментом розташованим симетрично. Даний декоративний прийом разом із завищеною талією створював ефект монументальності, статичності та стрункості фігури.

Таким чином, на базі вивченого матеріалу було розроблено орнамент для стилізованої вишивки жилета та плахти. Вироби оздоблюють розробленим орнаментом завдяки пришиттю зв'язаних шнурів синього й зеленого кольору, трикотажних квітів, зелених листочків. Шнури та квіти виготовлені на плоскофанговій машині 10 класу з напіввовняної пряжі 31x2 текс. Для шнурів застосовано переплетення - трубчаста кулірна гладь, а для квітів – пресове переплетення на базі фангу зі зсувом. Зелені листочки виготовлено із шерсті способом валяння.

